

Ivan Erenda, Jana Suklan, Vasja Roblek, Maja Meško

SODELOVANJE MED MLAJŠO IN STAREJŠO GENERACIJO V CELJSKI REGIJI

Pomen in predlogi

Prispevek predstavi pregled obstoječega stanja na področju medgeneracijskega sodelovanja in predloge za izmenjave izkušenj in znanj pri medgeneracijskem sodelovanju. Narejena je bila anketa na starejši kot tudi na mlajši generaciji. Kot mlade smo opredelili osebe, stare med 15 in 29 let, kot starejše pa osebe, stare vsaj 60 let. Ugotovili smo, da oboji vidijo medgeneracijsko sodelovanje kot koristno in predlagajo aktivnosti za boljše sodelovanje med generacijami. Vsa dopolnjujoča znanja, pridobljena z raziskavo, bodo lahko ustvarila novo raven kakovosti na področju sodelovanja med generacijami in vključevanja osamljenih starostnikov in aktivno vključevanje mladih, ki so zaradi upliva sodobne tehnologije prikrajšani za fizično osebno socialno integracijo v okolju.

Ključne besede: medgeneracijsko sožitje, mnenja, mladi, stari ljudje, medgeneracijski odnosi, staranje družbe.

Ivan Erenda je doktorski študent in direktor sektorja oskrba in proizvodnja in direktor PE Velika Loka v podjetju TPV d.d. Kontakt: i.erenda@tpv.si. Tel.: 07/3462802. Skype: ivan.erenda.

Jana Suklan je doktorska študentka in asistentka za statistiko in metodologijo na Fakulteti za uporabne družbene študije v Novi Gorici. Kontakt: jana.suklan@fuds.si.

Vasja Roblek je doktorski študent na Fakulteti za management Univerze na Primorskem in asistent za področje menedžmenta. Kontakt: vasja.roblek@gmail.com.

Maja Meško je izredna profesorica na Fakulteti za management Univerze na Primorskem. Kontakt: maja.mesko@fm-kp.si.

INTERGENERATIONAL COOPERATION IN THE CELJE REGION

Its importance and suggestions

An overview of the current situation in the field of intergenerational cooperation and suggestions to exchange experiences and knowledge in intergenerational cooperation are presented. Survey was made on older as well as younger generation. As a young person, we have identified a person between 15 and 29 years, and as an elderly, we identified a person who is at least 60 years old. We found out that representatives of both generations see intergenerational cooperation as useful. They suggested activities for better cooperation between generations. All complementary knowledge acquired through research will be able to create a new level of quality in the field of intergenerational cooperation and enable the integration of isolated elderly and young people deprived of physical interpersonal contacts due to the impact of modern technology.

Key words: intergenerational relations, opinions, young people, old people, intergenerational harmony, aging of society.

Ivan Erenda is a PhD student and Director of Supply and Production Division and Director of BU Velika Loka. Contact: i.erenda@tpv.si. Phone: 07/3462802. Skype: ivan.erenda.

Jana Suklan is a PhD Student and a teaching research assistant for statistics and methodology at the School of Advanced Social Studies in Nova Gorica. Contact: jana.suklan@fuds.si.

Vasja Roblek is a PhD Student and a teaching research assistant at the Faculty of Management, University of Primorska. Contact: vasja.roblek@gmail.com.

Maja Meško is an associate professor at the Faculty of Management, University of Primorska. Contact: maja.mesko@fm-kp.si.

Uvod

Starejši ljudje pogosto doživljajo osamljenost. V tem obdobju je to pogosta tegoba. Osamljeni starejši ljudje začnejo tudi svojo bogato življenjsko preteklost doživljati kot nekaj praznega in ničvrednega. Pogosto jih slišimo reči: »Saj se ni nič splačalo!« Zaprejo se vase in začnejo duševno čedalje bolj životariti (Ramovš 2003). Starejša oseba, ki živi nedejavno in osamljeno, je sprva z dolgotrajno in nemalokrat jezna brez pravega vzroka. Pozneje postane pasivna, apatična in neaktivna. Mrtvilo povzroča nadaljnjo izgubo živahnosti in zanimanja ter zmanjševanje duševnih in telesnih funkcij (Stoppard 2003).

Tretje življenjsko obdobje pa je lahko zelo prijetno in zabavno, če ga skrbno načrtujemo in storimo nekaj zase in za svoje počutje. Če se izboljšuje kakovost življenja, se podaljšuje tudi

kronološka starost. Ob tem je pomembno, da so starejši ljudje čim bolj funkcionalno neodvisni in aktivni (Videmšek *et al.* 2008). Če se aktivnosti udeležujejo v skupinah, imajo starejši ljudje tudi priložnost izboljšati socialne stike in se izogniti izolaciji, ki je v teh letih pogost spremljevalec. Čas upokojitve sicer res pomeni »več časa zase«, lahko pa povzroča osamo in hitro zmanjševanje življenjskih sposobnosti. Za starejšo generacijo je dobro, da ohranja stik tudi z mlajšo generacijo. Ta ima zaradi hitrega tehnološkega napredka in sprememb načina življenja drugačne navade in ker raste s tehnologijo je pogosto z njo tudi zasvojen in trpi pomanjkanje pristnih stikov z ljudmi, posebej z drugimi generacijami (Power *et al.* 2007).

V prispevku predstavljamo sodelovanje med mlajšo in starejšo generacijo, ki je pomembna oblika medgeneracijskega sodelovanja. V prvem poglavju predstavimo teoretske okvirje staranja populacije v naši družbi, v drugem pa sodelovanje med mlajšo in starejšo generacijo. Sledijo poglavje o metodologije, rezultati raziskave z interpretacijo in sklepane ugotovitve.

Staranje populacije

Začetek starosti kot življenjskega obdobja je v večini strokovne literature opredeljen s 65. letom kronološke starosti, čeprav nekateri strokovnjaki postavljajo ta mejnik že nekoliko pozneje, npr. v 70. ali celo 75. leto (Gorman 1999, Russi Zagožen 2001, Vertot 2010). Težave pri opredelitvi zadnjega starostnega obdobja izhajajo iz velikih individualnih razlik, ki jih najdemo med kronološko enako starimi ljudmi. Zato razlikujemo še funkcionalno starost (označuje objektivno stanje človeka pri določeni kronološki starosti) in psihološko starost (nanaša se na njegovo osebno doživljanje starosti) (Russi Zagožen 2001).

Povprečna življenjska doba se daljša in število starejšega prebivalstva se povečuje. Ti ljudje so zaradi boljših življenjskih razmer in boljšega zdravja aktiven sloj prebivalstva. Ker ga je veliko, ima tudi družbeno moč. To je pglavitni razlog, da se o tretjem življenjskem obdobju čedalje več govori in piše, za te ljudi ustvarjajo posebne klube, društva, šole, časopise ipd. (Pečjak 1998).

Dejstvo je, da je delež starejšega prebivalstva vse večji. Kot pojasnujeta Bernard in Phillips (2000), postaja položaj starejših ljudi vedno pomembnejši element socialnih in političnih razprav ter zahteva celostno socialno politiko, ki obravnava splošne potrebe starajoče se družbe. Po srednji varianti projekcije prebivalstva EUROPOP (2008) se bo delež prebivalcev, starih več kot 65 let, povečal do leta 2060 s 16 % na 33,4 %, delež najmanj 80 let starih ljudi pa naj bi se do leta 2060 povečal s 3,5 % na 14,1 % (Statistični urad RS 2010). V poročilu World Population Prospect Report (2008) je zapisano, da se število prebivalcev, starih vsaj 60 let, v razvitejših regijah povečuje najhitreje doslej in naj bi se povečalo za več kot 50 % v naslednjih štirih desetletjih, od 264 milijona leta 2009 na 416 milijonov leta 2050. V naslednjih dveh desetletjih se bo populacija ljudi, starih vsaj 60 let, v državah v razvoju povečala predvidoma za 3 % na leto, torej naj bi se število starejših od 60 let povečalo iz 473 milijonov leta 2009 na 1,6 milijarde do leta 2050. Današnji stari ljudje so drugačni od starih ljudi iz prejšnjih obdobij. Danes se starejši želijo aktivno starati, to je se neprekinjeno udeleževati na ekonomskem, socialnem, kulturnem in civilnem področju, tudi po upokojitvi (Statistični urad RS 2010).

Medgeneracijsko sodelovanje

Na mednarodni ravni je vedno več zanimanja za krepitev medgeneracijske povezanosti z medgeneracijskimi praksami (Cook, Bailey 2013). Medgeneracijsko sodelovanje, s širšega družbenega in ožjega družinskega vidika, namreč močno prispeva k solidarnosti, strpnosti in dobrim odnosom. To kažejo tudi rezultati raziskave, ki so jo opravili na vzorcu 564 mladih v Ameriki in v kateri so ugotovili, da medgeneracijski odnosi vplivajo na spodbujanje blaginje, vzdrževanje družbenega nadzora in povečevanje občutka varnosti (Brevard *et al.* 2013). Zato je treba nujno več časa nameniti vzgoji in izobraževanju za sožitje, solidarnosti in sodelovanju vseh generacij v dolgoživi družbi, saj tako pripomoremo k blaginji posameznika in tudi družbe

(Fivush *et al.* 2011). Medgeneracijsko sodelovanje pa naj ne bi potekalo samo znotraj družin, ampak tudi med ljudmi, ki niso v sorodstvenih povezavah (Szydlik 2012). Tradicionalne družinske, sorodstvene in sosedske socialne mreže delujejo v današnjih razmerah veliko bolje, če se ljudje v njih odločijo za zavestno izobraževanje o medgeneracijskih odnosih, staranju in starosti. Ko se to zgodi, se mimogrede izoblikujejo v njihovem okviru povsem nove oblike sožitja generacij in odnosov, ki prinašajo boljše in lepše življenje in sožitje med generacijami. Upokoјenci se ob primernem usposabljanju za kakovostno življenje v pokoju spontano odločajo za prostovoljne ure pomoči pri učenju neuspešnim šolarjem ali za kako drugo od nešteti oblik socialnega vključevanja v živo povezanost z mlajšimi generacijami (Ramovš 2003).

Trajnostni razvoj družbe je mogoč le v pristnem stiku in sožitju vseh generacij. Za sožitje je potrebna pozitivna komunikacija med generacijami, povečana vloga sosedske, lokalne in drugih skupnosti ter sodelovanje mladih in starejših za ustvarjanje kakovostnega življenja. Sožitje in solidarnost generacij sta odvisna od kombinacije sodelovanja treh sfer, to je države, ki ima instrumente moči, trga, ki ima kapital, in civilne družbe, ki je lahko solidarna. Tega se družba vedno bolj zaveda, zato krepi medgeneracijsko sodelovanje in sožitje z različnimi programi za mlade in starejše, prek katerih krepi aktivnost starejših, razvija ustvarjalnost mladih in povezuje generacije, saj sta od tega odvisni kakovost življenja in prihodnost naslednjih generacij (Fivush *et al.* 2011).

Pri medgeneracijskem sodelovanju gre za obnavljanje in negovanje temeljnega odnosa med ljudmi. Takı odnosi zagotavljajo varnost, življenjsko moč in energijo, saj stara generacija zapusti veliko svojih izkušenj in modrosti, mlada pa se zaveda pomena kakovostnega staranja (Postružnik 1999: 82). Medčloveška komunikacija in poglobljeno doživljanje je zanimivo mlajši generaciji. Medgeneracijska solidarnost je temelj vsake družbe in trajnostnega razvoja.

Cilji medgeneracijskega povezovanja so predvsem (Majhenič 1999):

- ohranjanje avtonomije in individualnosti starejših, saj to pri starejših spodbuja lastno odgovornost, ustvarjalnost in tudi samostojno neodvisno življenje,
- ohranjanje stikov z družino, sosesko in vrstniki,
- skrb za dostopnost do informacij o vsem, kar je za starejše pomembno,
- razvoj mladostnikove samozavesti,
- učenje mlajših moralnih in etičnih razsežnosti medčloveških odnosov.

Bistvo sodelovanja med mlajšo in starejšo generacijo je v tem, da starejši prenašajo izkušnje na mlade, mladi pa prinašajo radost in veselje starejšim. Tu gre za obnavljanje in negovanje temeljnega odnosa med ljudmi.

Namen raziskave je bil preučiti medgeneracijsko sodelovanje na področju Celjske regije, ugotoviti mnenje mlajše generacije o starejši generaciji in starejše o mlajši ter predlagati dejavnosti, ki bi generaciji združevale.

Izhodišče raziskave je, da imajo predstavniki obeh generacij pozitiven odnos do sodelovanja med generacijama in da so se pripravljene vključevati v različne dejavnosti s predstavniki druge generacije.

Metodologija

V tem poglavju je predstavljena metodologija, tj. vzorec, anketni vprašalnik in statistične obdelave podatkov.

Raziskava ločeno obravnava mlade in starejše. S posebej oblikovanimi anketnimi vprašalniki smo od ciljnih skupin pridobili podatke o njihovem razmišljanju o drugih generacijah in odnosov do medgeneracijskega sodelovanja. Kot mlade smo opredelili osebe v starosti med 15 in 29 let, kot starejše pa osebe, ki so stare vsaj 60 let.

V vzorec smo zajeli 163 mlajših ter 110 starejših oseb, ki živijo na območju 23 občin Celjske regije: Celje, Štore, Vojnik, Dobrna, Laško, Radeče, Slovenske Konjice, Vitanje, Zreče, Šentjur, Dobje, Šmarje, Kozje, Podčetrtek, Rogaška Slatina, Rogatec, Bistrica ob Sotli, Žalec, Braslovče,

Polzela, Prebold, Tabor in Vransko. V raziskavi je v skupini mladih sodelovalo 32 moških in 131 žensk, od tega 14 dijakov, 49 študentov, 87 zaposlenih in 23 drugih (brezposelni, na usposabljanju pred zaposlitvijo). Njihova povprečna starost je bila 22,8 let (SD=6,17). 82 mladih anketirancev prihaja s podeželja, 81 iz mesta. Od 110 starejših anketirancev je bilo 39 moških in 61 žensk, od tega 15 zaposlenih in 95 upokojenih. Njihova povprečna starost je bila 65,6 let. 63 starejših anketirancev prihaja iz mesta in 47 s podeželja.

Anketna vprašalnika sta povzeta po mednarodnem projektu MyStory, ki se nanaša na medgeneracijsko sodelovanje. Za namene raziskave smo izvedli anketo, ki je potekala na dva načina, in sicer večinoma preko spleta s pomočjo spletnega programa Ika. Omogočal nam je, da smo na preprost način pridobili dovolj izpolnjenih anket, pomagali pa smo si tudi z osebnim anketiranjem (predvsem starejših oseb). Anketiranje je potekalo od 28. marca 2013 do 14. aprila 2013. Anketni vprašalnik je obsegal štiri dele: (1) splošni del, (2) anketna vprašanja o starejši ali mlajši generaciji, (3) anketna vprašanja o medgeneracijskem sodelovanju in (4) odprto vprašanje za predloge sodelovanja. Pri delu anketnega vprašalnika, ki je ugotavljal mnenje o starejši ali mlajši generaciji, so anketiranci na lestvici od 1 do 5 ocenjevali, katere lastnosti so značilne za starejšo oziroma mlajšo generacijo, pri tem pa je 1 pomenila, da posedovanje omenjene lastnosti za to generacijo sploh ne drži, 5 pa, da popolnoma drži.

Za prikaz rezultatov smo uporabili dve metodi:

- deskriptivno (opisno) statistiko (frekvence, odstotki, povprečja, standardni odklon ...),
- inferenčno statistiko (t-test).

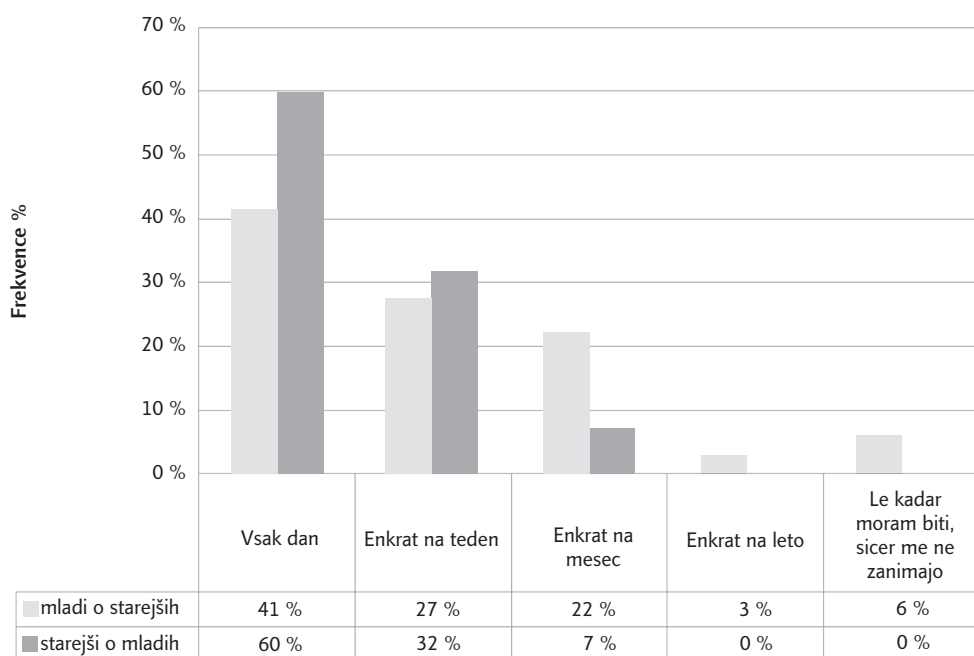
Predstavitev podatkov poteka opisno in v obliki vizualnih predstavitev. Naredili smo tudi analizo vsebine za vprašanje odprtega tipa.

Rezultati in interpretacija

Glede na opredeljeni poglavitni ciljni skupini (upokojenici, starostniki ter mladostniki na Celjskem območju) je bil za namene doseganja ciljev raziskave opravljen presek stanja.

Najprej smo želeli ugotoviti pogostost stikov med generacijama. To smo preverjali s pomočjo odgovorov tako mlajše kot starejše generacije na to vprašanje. Rezultati so prikazani v grafu 1.

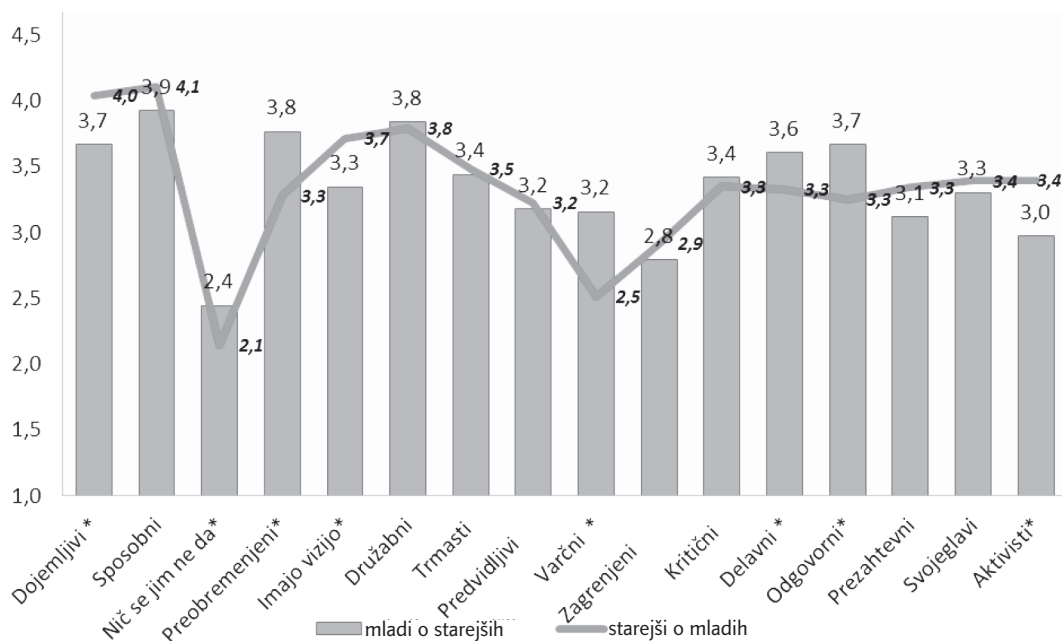
Graf 1: Pogostost stika z drugo generacijo.

Vidimo, da so starejši in mlajši večinoma v stiku z drugo generacijo vsak dan. Iz tega lahko sklepamo, da generacije niso med seboj izolirane in so dokaj pogosto vsaj v tedenskih stikih. Vendar nam ta odgovor ne pove nič o kakovosti stikov med predstavniki različnih generacij. Komunicirajo lahko zgolj zaradi stanovanjskih problemov, s katerimi se srečujejo mladi dandanes.

V grafu 2 so prikazane povprečne vrednosti glede mnenja o lastnostih druge generacije. Ocenjene so na lestvici od 1 do 5 – 1 pomeni, da lastnost ni izražena, 5 pa, da je zelo izražena.

Graf 2: Mnenje mlajše generacije o lastnostih starejše generacije in mnenje starejše generacije o lastnostih mlajše generacije.

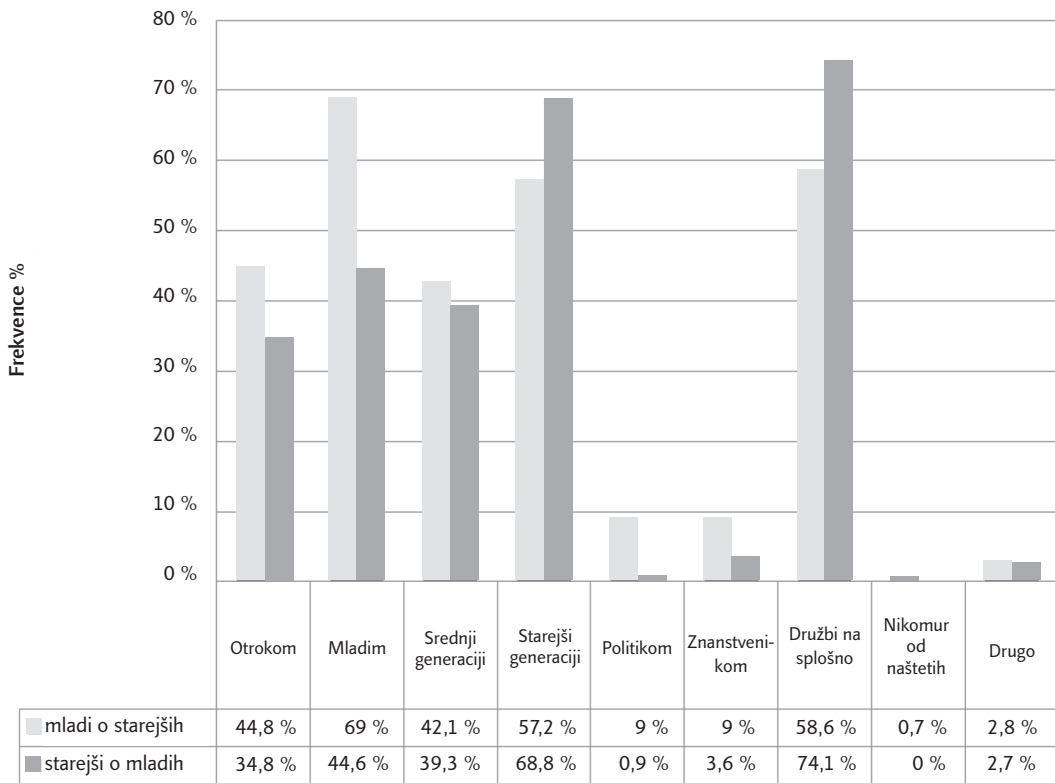

Pri obeh generacijah izstopajo kot lastnosti za opisovanje druge generacije sposobnost, dojemljivost, družabnost in odgovornost. Pri trditvah, ki so označene z zvezdico (dojemljivost, nič se jim ne da, preobremenjenost, vizija, varčnost, delavnost, odgovornost in biti aktivist), so statistično značilne razlike pri ocenjevanju mlajše in starejše generacije. Razlike smo ugotovili s pomočjo t-testa. Starejši statistično značilno bolje ocenjujejo mlajše kot dojemljive, vizionarje in aktiviste kot mlajši starejše ter slabše pri postavkah nič se jim ne da, preobremenjenost, varčnost, delavnost in odgovornost.

Mlajši menijo, da so lastnosti starejše generacije predvsem izkušnost (AS=4,4), varčnost (AS=4,2), odgovornost (AS=3,9), delavnost (AS=3,7) in trma (AS=3,7). Starejša generacija velja za varčnejšo kot mlajša, saj je ta živela v času gospodarskega razcveta (Finančni trgi 2011), zato menimo, da mlajši vidijo starejše kot bolj varčnejše. Starejša generacija velja za generacijo deloholikov, saj jim delo veliko pomeni (Horvat 2012). Mladi jih vidijo tudi kot bolj izkušene, saj so starejši in so v življenju že kar nekaj stvari doživeli. Starejši v povprečju menijo, da so lastnosti mlajše generacije predvsem dojemljivost (AS=4,0), sposobnost (AS=4,0), družabnost (AS=3,6), prezahtevnost (AS=3,5) in svojeeglavost (AS=3,5). Mladi so zelo samozavestni, svojeeglavi, zaupajo vase, nagnjeni so k eksperimentiranju, tako glede drog kot seksa. Večina se jih je rodila v času interneta, računalnikov in sodobne tehnologije. So pa tudi zelo nadarjeni in inovativni (*ibid.*). Tako jih vidi tudi starejša generacija, ki jim predpisuje sposobnost, dojemljivost in svojeeglavost.

Od anketirancev smo želeli izvedeti tudi komu, po njihovem mnenju, koristi medgeneracijsko sodelovanje. Rezultati so prikazani v grafu 3.

Graf 3: Mnenje anketirancev o tem, komu koristi medgeneracijsko sodelovanje.

Anketiranci vidijo, da imajo koristi od medgeneracijskega sodelovanja, tako otroci, mladina, srednja in starejša generacija kot tudi družba na splošno. Da medgeneracijski odnosi spodbujajo blaginjo posameznika in družbe, so ugotovili tudi v drugih raziskavah (Brevard *et al.* 2013, Fivush *et al.* 2011).

Po pregledu analize odgovorov na anketna vprašanja o medgeneracijskem sodelovanju in na odprto vprašanje glede predlogov sodelovanja smo ugotovili, da mladi menijo, da so izkušnje starejših družbi koristne in da starejši pomagajo ohraniti tradicionalne vrednote. Delo s starejšimi večinoma (59 %) ocenjujejo kot pozitivno, saj menijo, da je delo s starejšimi pomembna izkušnja v njihovem življenju. Skoraj tretjina mladih anketirancev (27 %) meni, da delo s starejšimi spodbuja starejše, da sami rešujejo svoje probleme. Večinoma (59 %) bi želeli več časa preživeti v družbi starejših, prosti čas pa bi želeli preživeti na različne načine, najraje na sprehodu in pri športnih dejavnostih (40,7 %) ter pri igranju družabnih iger (21,7 %). Pri vprašanju o načinih preživljanja prostega časa so lahko vprašani izbrali več odgovorov. Mladi bi najraje svoj prosti čas v družbi starejših preživeli ob športnih dejavnostih. Mlade starejši vidijo kot prihodnost naše družbe z željo po spremembah. Povezujejo jih z energijo, lepoto in zdravjem, željo po neodvisnosti, odvisnostjo od sodobne tehnologije in težavnim ekonomskim položajem. Delo s starejšimi po večini (61 %) ocenjujejo kot pozitivno, saj menijo, da je delo z mladimi pomembna naložba. Dobra petina starejših anketirancev (23 %) meni, da delo z mladimi spodbuja mlade, da sami rešujejo svoje probleme. V večini (66 %) bi želeli več časa preživeti v družbi starejših, prosti čas pa bi želeli preživeti na različne načine, najraje na sprehodu in pri športnih dejavnostih (33 %), na dopustu (19 %) ter pri izobraževanju (18 %).

Z raziskavo smo pridobili tudi predloge za medgeneracijsko sodelovanje. Mlajša generacija predlaga, da bi lahko potekalo: v delavnicah, na katerih bi starejši učili mlade spretnosti in dejavnosti, ki so jih izvajali nekdanje: kvačkanje, šivanje, klekljanje, peka, ročne spretnosti; na iz-

obraževalnih seminarjih, na katerih starejši lahko mlajšim pripovedujejo, kakšno je bilo življenje nekdaj, in jih s tem učijo hvaležnosti za to, kar imamo zdaj, mladi pa lahko starejšim pomagajo pri uporabi sodobne tehnologije; z aktivnim druženjem ob različnih dejavnostih (npr. pohodništvo, izleti, družabni dogodki, kulturne prireditve); v debatnih krožkih o različnih temah; na tečajih (npr. fotografiranje, risanje, tujih jezikov). Predlaga se tudi, da se redno sklicujejo zbori mestnih četrti, na katerih lahko sodelujejo vsi občani in se določijo cilji za potrebe vseh občanov (tudi za sodelovanje med generacijami), za katere se dobijo proračunska sredstva. Starejša generacija predlaga, da bi lahko medgeneracijsko sodelovanje potekalo pri različnih športnih dejavnostih (npr. pohodništvo), na izletih, v različnih delavnicah in tečajih, debatnih krožkih, na taborih, družabnih igrah, priporočajo tudi pomoč mladim starejšim pri vsakodnevnih opravkih, npr. prevoz z avtom po opravkih, pomoč pri obdelavi vrta, vsakodnevni stiki.

Sklep

Vsako generacijo zaradi vpliva okolja zaznamujejo dogodki v določenem obdobju, ki vplivajo na njihovo vedenje in vrednote. Osamljenost je v starejšem obdobju pogosta tegoba. Po drugi strani pa se zaradi hitrega tehnološkega napredka, sprememb načina življenja, spreminjajo tudi navade ljudi, to pa je povezano z različnimi razvojnimi obdobji človeka. Zato se pojavljajo razlike med generacijami, še posebej so opazne med mlajšo in starejšo generacijo. Torej je za povezovanje obeh pomembno spodbujanje prijetnih dejavnosti, ki koristijo obema generacijama. Rezultati raziskave so za področje odnosov med mlajšo in starejšo generacijo in solidarnosti med njima s tega vidika pomembni, saj na podlagi njih lahko oblikujemo priporočila za organizacijo različnih aktivnosti, ki spodbujajo sodelovanje med generacijama.

Medgeneracijsko sodelovanje v Sloveniji postaja zavestna odločitev vseh generacij, to je mlade, srednje in starejše generacije. Z zmanjševanjem rodnosti in podaljševanjem življenja se v Sloveniji hitro spreminjajo klasična medgeneracijska razmerja, to pa od oblikovalcev politik na katerikoli ravni zahteva, da jih v sodelovanju s strokovnjaki in civilno družbo opredelimo na novo. Pri medgeneracijskem sodelovanju gre predvsem za uresničevanje solidarnosti in pozitivnih učinkov medčloveških odnosov. Ti so v današnjih družbenih razmerah potrebni, saj se populacija stara, svet se spreminja in vse generacije so se prisiljene prilagoditi spremembam.

Z raziskavo smo ugotovili, da se solidarnost in kakovost odnosov med starejšo, srednjo in mlajšo generacijo izboljšujeta z aktivnostmi oz. sodelovanjem, prav tako pa predstavniki vseh generacij tako širijo socialno mrežo ter prenašajo znanja in izkušnje drug na drugega. V raziskavi smo dobili mnenja, predloge in ideje za medgeneracijske aktivnosti, za katere bi bilo dobro, da so predstavljene širši javnosti in ključnim akterjem na obravnavanem področju. Raziskava je ena izmed oblik osveščanja javnosti o pomembnosti kakovosti medgeneracijskih odnosov in daje predloge za oblikovanje programov za medgeneracijsko sodelovanje.

V prihodnje bi bilo dobro narediti podobno raziskavo na večjem vzorcu, vanj vključiti še predstavnike srednje generacije in narediti primerjavo z drugimi državami glede medgeneracijskega sodelovanja.

Viri

- Cook, G., Bailey, C. (2013), Older care home residents' views of intergenerational practice. *Journal of Intergenerational Relationships*, 11, 4: 410–424.
- Bernard, M., Phillips, J. (2000), The challenge of ageing in tomorrow's Britain. *Ageing & Society*, 20: 33–54.
- Brevard, J., Maxwell, M., Hood, K., Belgrave, F. (2013), Feeling safe: intergenerational connections and neighborhood disorganization among urban and rural African American youth. *Journal of Community Psychology*, 41, 8: 992–1004.
- EUROPOP (2008). Eurostat's population projections for Slovenia, 2008–2060. Dostopno na: http://www.stat.si/eng/novica_prikazi.aspx?id=1683 (17. 3. 2014).

- Finančni trgi (2011), *9 modrih nasvetov, na katere mlada generacija pozablja!*. Dostopno na: <http://www.financnitrgi.com/radar/9-modrih-nasvetov-na-katere-mlada-generacija-pozablja> (13. 4. 2013).
- Fivush, R., Bohanek, J. G., Zaman, W. (2011), Personal and intergenerational narratives in relation to adolescents' well-being. *New directions for child and adolescent development*, 131: 45–57.
- Gorman M. (1999), Development and the rights of older people. V: Randel, J. (ur.), *The ageing and development report: poverty, independence and the world's older people*. London, Earthscan Publications.
- Horvat, M. (2012), *Generacije mojega življenja*. Dostopno na: <http://www2.arnes.si/~gzver/arhiv%202012/Peta%20stran/Monika%20Horvat/generacije.html> (13. 4. 2013).
- Majhenič, M. (1999), *2. slovenski kongres prostovoljcev: prostovoljno delo s starimi, za stare in skupaj z njimi*. Ljubljana: Socialna zbornica Slovenije.
- Pečjak, V. (1998), *Psihologija tretjega življenjskega obdobja*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.
- Postružnik, A. (1999), *2. slovenski kongres prostovoljcev: prostovoljno delo srednješolcev in osnovnošolcev – medgeneracijsko povezovanje*. Ljubljana: Socialna zbornica Slovenije.
- Power, M. B., Eheart, B. K., Racine, D., Karnik, N. S. (2007), Aging well in an intentional intergenerational community: meaningful relationships and purposeful engagement. *Journal of Intergenerational Relationships*, 5, 2: 7–25.
- Ramovš, J. (2003), *Kakovostna starost: socialna gerontologija in gerantagogika*. Ljubljana: Inštitut Antona Trstenjaka.
- Russi Zagožen, I. (2001). *Živeti s staranjem in smrtjo: priročnik za voditelje skupin starih za samopomoč*. Ljubljana: Inštitut Antona Trstenjaka.
- Statistični urad RS (2010), *Starejše prebivalstvo v Sloveniji*. Dostopno na: <http://www.stat.si/pub.asp> (13. 3. 2013).
- Stoppard, M. (2003), *Defying age: how to think, act & stay young*. London: Dorling Kindersley.
- Szydlik, M. (2012), Generations: connections across the life course. *Advances in Life Course Research*, 17, 3: 100–111.
- Vertot, N. (2010), *Starejše prebivalstvo v Sloveniji*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije.
- Videmšek, M., Cvetković, J., Mlinar, S., Meško, M., Štihec, J., Karpljuk, D. (2008), Analiza gibalne dejavnosti in zdravstvenih težav oseb po 65. letu starosti v Sloveniji = Analysis of physical activity and health problems of people aged over 65 in Slovenia. *Šport*, 56, 3/4: 38–42.
- World Population Prospect Report (2008). Dostopno na: http://www.un.org/esa/population/publications/wpp2008/wpp2008_highlights.pdf (13. 3. 2013).